

**BIBLIJSKO - MOLITVENA ZAJEDNICA
SVETI PETAR I PAVAO**

ISUS IDE PREMA SMRTI

Sukob starog i novog svijeta

Prema sinoptičkim evanđeljima (Matej, Marko, Luka) Isus je javno djelovao oko godinu dana (spominje se samo jedna Pasha) dok bi prema Ivanu njegovo djelovanje trajalo oko tri godine (Ivan spominje tri Pashe). Danas se ova Ivanova kronologija čini vjerojatnijom. Ali u oba slučaja postavlja se pitanje, zašto je Isus tako kratko djelovao, što je prouzročilo njegovu tako brzu smrt.

Ponajprije treba znati da je Isus nastupio kao **novi čovjek** u ovom starom i otuđenom svijetu, svijetu zarobljenom grijehom i zlom.

Ono što je imao trajno pred očima jest: živjeti uvijek ono što je Očevo, slušati Oca potpuno i do kraja. Bez obzira koliko za to trebalo žrtvovati, pa i sam život. Isus je bio svjestan činjenice da sve više dolazi u sukob sa svojom okolinom. Bilo je to neminovno, ako je trajno želio živjeti ono što je Očevo, vršiti njegovu volju, ako se nije želio suobličiti staromu svijetu, činiti kompromise (na što ga je Petar htio nagovoriti). I stari ga je svijet brzo samljeo, ali drugog puta nije bilo. Pogledajmo pobliže koji su bili uzroci sukoba Isusa i njegove okoline.

Sukob radi naviještanja

Nakon utamničenja Ivana Krstitelja Isus započinje svoj javni nastup. On djeluje kao pučki propovjednik, koji putujući od mjesta do mjesta naviješta dolazak Kraljevstva Božjega. Kao pučki rabi sabire i svoje učenike. To u ono doba nije bilo neobično. Neobično je bilo, što je Isus drugačije progovorio o Bogu nego tadašnji učitelji. On je o Bogu progovorio kao onaj koji ga pozna, koga je sam Bog poslao. Stoga ističe Matej, da ih je **'učio kao onaj koji ima vlast'** (Mt 7,29). Progovorio je, zatim, o Bogu kao milosrdnom Ocu koji ljubi i prašta, koji ne sudi nikoga, već se raduje nad obraćenjem i povratkom svakoga (Lk 15. g.)

To nije bio Bog kakvog su naviještali i tumačili farizeji i pismoznanci. Iz Isusovih riječi o Bogu potekla je nada za sve oni koji osjećaju vlastitu nedostatnost, **koji se osjećaju zarobljeni grijehom**, zlom, **bolešću**, opterećeni žalošću, **siromaštvom**, za sve one koji su se osjećali napuštenima. On kao pučki propovjednik, putujući skuplja carinike i grešnike, gubavce i one koji su болоvali od najrazličitijih bolesti. I Isus je sve oslobađao i rasterećivao. Ljudi su u njemu osjetili prisutnost i blizinu Božju, te je poput magneta počeo privlačiti mnoštvo.

No bilo je ljudi koji su prilazili Isusu ne radi toga što su ga trebali, ili željeli čuti od njega istinu o Bogu. Oni su bili samodostatni, svjesni vlastite pravednosti (jer su sve do u tančine vršili Mojsijev zakon), od Boga (kakvog su ga oni zamišljali) očekivali da ih za to nagradi. To su uglavnom bili farizeji, pismoznanci (bavili se proučavanjem i tumačenjem sv. Pisma) i saduceji. Oni su se sabirali oko Isusa da ga uhvate u riječi, da mu postave zamku na koju neće znati odgovoriti, da kritiziraju njegove riječi, i da nađu 'materijal' za optužbu. Isus im se javno usprotivio. Usprotivio se njihovoj samodostatnoj sigurnosti, naučavanju o opravdanju čovjeka, slici koju su oni imali o Bogu.

Isusovi suvremenici

- **Farizeji:** to su bili religiozni privaci, pismoznanci, koji su pomno izvršavali religiozne propise i obrede, smatrali sebe odijeljenima i čistima, i pravednijima od ostalih vjernika. Isus im predbacuje religiozno licemjerje, hipokriziju (usp. Lk 18, 9-14: farizej i cannik u hramu);
- **Saduceji:** svećenička kasta, hramska aristokracija, najutjecajniji u društvu, Sinedrij i Kajfa. Čuvali vlastite povlastice i udoban život. Ne podnose Isusa i traže da ga uklone zbog ugrožavanja njihove religijske i političke vlasti.

Isusove zamjerke farizejima

Zamjerio im je što su imali 'ključ znanja' o Kraljevstvu Božjem jer su proučavali Pisma, ali niti su sam ulazili u nj, niti pomagali drugima (Lk 11,52). Zato dok se Isus obraća onima koji Boga trebaju s 'blago vama', dotle se farizejima obraća s 'jao vama'. Isus im je zamjerio i to što su ljude (kao učitelji naroda) opterećivali stotinama raznih propisa (npr. o svetkovanju subote) koje ni sami nisu mogli nositi, i to sve u ime Boga. To ih je dovodilo do licemjerstva, pazili su na vanjštinu, pa ih Isus naziva 'pobijeljenim grobovima (Mt 23, 27). Svoje su izabranje gradili na činjenici materijalnog Abrahamovog potomstva, stoga im je Isus jasno rekao da je Bog kadar podići sebi djecu Abrahamovu i iz kamena (Mt 3,9).

Sučeljavanja i sukobi

Kroz čitavo Isusovo zemaljsko djelovanje provlače se **sukobi s vodećim ljudima u njegovu narodu**

Već **pet rasprava** nam govori o Isusovoj nadmoći nad protivnicima

Ozdravljenje uzetog, kojem Isus jamči oprostjenje grijeha

Pismoznanci farizejske sljedbe napadaju odmah Isusove učenike, zašto Isus sjeda za stol s carinicima i grešnicima

Post, održavanje subote, trganje klasja

Sukob se zaoštrava do kraja u liječenju čovjeka s usahlom rukom jedne subote

Sukob radi Isusovih postupaka

I postupci su Isusovi često bili uzroci negodovanja i sukoba. Isus liječi u subotu i na taj je način po učenju farizeja krši. Ništa tu nije pomoglo što im je Isus pokazao svu nelogičnost takvog vrednovanja (svaki bi od njih u subotu izvukao svojega vola ili magarca, ako bi upao u jamu, u subotu su farizeji vršili obrezanje). Kad su Isusovi učenici, oslobođeni njegovim naviještanjem trgali klasje u subotu ili ukinuli post, nastala je velika rasprava u kojoj Isus brani svoje učenike (Mk 2, 18-28).

Što je farizejima naročito zapinjalo za oko bilo je Isusova druženje s carinicima i grešnicima. Sjedio je s njima za isti stol (blagovati s nekim je znak zajedništva), dopustio da ga diraju (farizej Šimun koji ga je pozvao na ručak, gledajući kako ga dira žena javna grešnica u gradu, ovako razmišlja: 'Kad bi ovaj bio Prorok, znao bi tako i kakva je to žena koja ga se dotiče, da je grešnica'). (usp Lk 7,39).

Skriveni uzroci

U uzroke sukoba svakako treba ubojiti i nešto što se nije tako javno isticalo, ali je skriveno i te kako živjelo u Isusovim protivnicima, a to je borba za prestiž, popularnost, zavist radi uspjeha drugoga. Nisu mogli podnijeti da narod u takom mnoštvu hrli k njemu gdje god se pojavi. Smetalo ih je divljenje ljudi koji su bili očarani njegovim naučavanjem. Taj je crv sve više nagrizao njihovu dušu i vrlo brzo to je urodilo mržnjom. I kad imamo u vidu sve što smo gore rekli, tada je jasno zašto je već na samom početku Isusova djelovanja donesena odluka ga ubiju.

Rađa se mržnja – Pogledajmo odlomak Markova Evanđelja

Isus liječi čovjeka usahle ruke:

„Uđe ponovno u sinagogu. Bijaše ondje čovjek usahle ruke. A oni vrebahu, hoće li ga Isus u subotu izliječiti, da ga optuže. On kaže čovjeku usahle ruke: stani u sredinu! A njima će: Je li subotom dopušteno činiti dobro ili činiti zlo – život spasiti, ili pogubiti? No oni su šutjeli. S on, ražalošćen okorjelošću srca njihova, srdito ih ošinu pogledom pa reče tom čovjeku: Ispruži ruku! On ispruži i ruka mu zdrava! Farizeji iziđu i dadnu se odmah s herodovcima na vijećanje protiv njega, kako da ga pogube.“ (Mk 3,1-6).

Stvara se odluka da ga ubiju

Takvih je slučajeva sigurno bilo više. Mržnja je sve više rasla, a odluka da ga ubiju bivala je sve konkretnija. Ivan (5,18) kao motive navodi što Isus krši subotu i Boga naziva svojim Ocem. Opisujući kako Židovi stalno vrebaju na Isusa, kako da ga uhvate i ubiju, Ivan u isto vrijeme želi naglasiti Isusovu suverenost i dragovoljnost kojom polazi u smrt. To će se dogoditi kad 'dođe njegov čas' (Iv 7,30), a ne kad oni to hoće. Konačnu će odluku formulirati sam Veliki svećenik te godine, Kajfa! Učinio je to u Vijeću glavara svećeničkih i farizeja. Evo teksta:

Kajfa predlaže Isusovu smrt

„Stoga glavari svećenički i farizeji sazvaše Vijeće. Govorahu: Što da radimo? Ovaj čovjek čini mnoga znamenja. Ako ga pustimo tako, svi će povjerovati u nj, pa će doći Rimljani i oduzeti nam ovo mjesto i narod! A jedan od njih – Kajfa, veliki svećenik one godine reče im: Vi ne znate ništa. I ne mislite kako je za vas bolje da jedan čovjek umre za narod, nego da sav narod propadne! To ne reče sam od sebe, nego – jer bijaše veliki svećenik one godine – prorokova da Isus ima umrijeti za narod; ali ne samo za narod nego i zato da raspršene sinove Božje skupi u jedno. Toga dana, dakle, odlučiše ubiti ga.“ (Iv 11,47-53).

Pravi smisao Isusove smrti

Apostol Ivan u svim tim vanjskim uzrocima koji dovode do Isusove smrti želi istaknuti jednu višu dimenziju, a to je otkupiteljski karakter i značenje njegove mrti. Govoreći o vanjskim uzrocima Isusove smrti nipošto ne želimo zanemariti taj drugi vid. Uz svu ljudsku zlobu i mržnju, uz sve ljudske elemente koji su tu prisutni, Isus je svjestan da želi izvršiti djelo svojega Oca, da je ta njegova smrt djelo pomirenja Boga i čovječanstva, da je ona odavno proročanski naviještena.

Uhvaćen Judinom izdajom

I obruč se oko Isusa sve više steže. Nakon službene odluke da se Isusa ubije, stvar je samo vremena. Čeka se i vreba na svaki trenutak, pazeći pri tome da se izbjegne javnost jer narod hrli za njim. Treba uhvatiti trenutak kad je sam sa svojim učenicima. To je otežavajuća okolnost što se Isus u posljednje vrijeme povukao u ilegalnost. Nije se znalo gdje je, gdje boravi, a on se pojavljivao samo usred mnoštva naroda. Trebalo stoga pronaći izdajicu i to iz najbližeg njegovog kruga. On će ih dovesti na tajno mjesto Isusova boravka. I pronašli su ga!

Bio je to Juda Iškariotski, nažalost jedan od dvanaestorice, apostol. Pohlepa za novcem koji mu je obećan učinila je od apostola izdajicu. Trebalo je samo upozoriti gdje je. I to je on učinio. Isus slavi sa svojim učenicima posljednju Pashu, Juda izlazi i dovodi hramske sluge. Bila je noć. Sve se dogodilo u vrtu Getsemaniju. Došao je njegov čas! Isus dragovoljno predaje svoj život.

Optužba protiv Isusa. Kakva će biti optužba?

Govorio je i naučavao protiv subote koju je kršio, bit će optužen za bogohulstvo jer je govori da je Bog njegov Otac, govorio je da može razvaliti hram i za tri ga dana opet sagraditi. Za te je stvari u židovskom zakonu predviđena smrtna kazna! Ako se to dokaže (a svjedoke nije teško naći) nema zapreke smrtnoj kazni! Ali kako s time doći pred rimskog upravitelja Poncija Pilata, bez kojega se nije smjela izvršiti niti jedna smrtna kazna? Pred njega Židovi dolaze s političkom optužbom! Optužuju Isusa da buni narod, da brani caru plaćati porez, da tvrdi kako je on kralj (radi dakle protiv postojećeg režima), što sve može uroditi smrtnom osudom!

Smrt na križu

Proces je bio 'montiran' i zato je Isus uglavnom šutio. Govorio je samo kad su ga direktno nešto pitali. Nije se branio niti opovrgavao lažno svjedočenje. Pozvao se na javnost svojega učenja i dostatnost istine da obrani sebe samu. Ali pobijedila je mržnja i zavist, karijeristička slabost Pilata. Isus je osuđen – na smrt sramotnu na križu.

